

**Handläggare**  
Melanie Lindqvist  
Telefon: 08-508 28 887**Till**  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden  
2017-08-29, p. 7

## **Upphandling av gemensamt upphandlings- och avtalshanteringssystem**

**Remiss från kommunstyrelsen, dnr. 170-557/2017**

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm  
FörvaltningschefEmily Tjäder  
Tf avdelningschef

### **Sammanfattning**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått ”Upphandling av gemensamt upphandlings- och avtalshanteringssystem” på remiss för svar senast den 31 augusti 2017.

Stadsledningskontoret föreslår i sitt tjänsteutlåtande att kommunstyrelsen får i uppdrag att upphandla ett centralt elektroniskt upphandlingssystem och ett centralt avtalshanteringssystem samt ges uppgiften att implementera dessa.

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till centrala upphandlingar av ett gemensamt upphandlingssystem och avtalshanteringssystem och till stadsledningskontoret tjänsteutlåtande som väl belyser stadens situation avseende upphandling och inköp.

## Bakgrund

I mars 2015 beslutades om en översyn av stadens organisation för upphandling och inköp. Översynen visar bland annat att bristande koncernövergripande överblick gör det svårare att utnyttja inköp och upphandling som verktyg för att nå de politiska målen. Det saknas kännedom på koncernnivå, men även i många fall inom respektive förvaltning och bolag, om hur många upphandlingar som genomförs, hur den samlade avtalsportföljen ser ut samt hur många köp, så kallade direktupphandlingar, som sker utanför avtal.

Kommunstyrelsen fick som en följd av översynen i uppdrag att försärka stadens upphandlings- och inköpsorganisation. Stadsledningskontoret initierade år 2016 två projekt. Projekt verksamhetsnära inköp (VI) som har utvecklat och prövat ett tvärfunktionellt arbetssätt, så kallad kategoristyrning och projekt VINST (verktyg för inköp i Stockholms stad) som har identifierat att gemensamma processer och systemstöd bidrar med ett effektivt stöd i hela inköpsprocessen och möjliggör att data sammanställs för analys. Det är en förutsättning för att uppnå målen i programmet för upphandling och inköp samt övriga styrdokument, lagar och regler. Även omfattande brister med nuvarande systemstöd har identifierats, exempelvis svårighet att följa upp leveranskvalitet, nyckeltal samt bristfälligt stöd för samordning.

I stadens budget för 2016 och 2017 lyfts en sammanhållen digital inköpsprocess fram som en viktig strategisk satsning för staden. Det vill säga IT-stöd i en heltäckande kedja från behovsanalys, inför en upphandling till avtalsuppföljning. Genom projekt Effektivt inköp har elektronisk handel införts i stadens nämnder. För att få en heltäckande kedja behöver staden ett nytt centralt avtalshanteringsystem som kan utgöra en integrerad del i en digital inköpsprocess. Avtalet för drift av nuvarande avtalsdatabas löper ut den 31 dec 2018. Ett elektroniskt upphandlings-system behöver upphandlas på nytt då avtalet med Visma Commerce AB avseende Visma Tendsign löper ut den 31 december 2018.

### ***Elektroniskt upphandlingssystem***

Stadsledningskontoret föreslår i sitt tjänsteutlåtande att kommunstyrelsen får i uppdrag att upphandla ett nytt centralt elektroniskt upphandlingssystem med nuvarande funktionalitet samt utökad funktionalitet för direktupphandling. Till denna tjänst föreslås även en funktion för att publicera samtliga upphandlingar på stadens webbplats. Syftet är att underlätta för potentiella leverantörer och ideella organisationer att delta i stadens upphandlingar.

### ***Avtalshanteringsystem***

Stadsledningskontoret föreslår vidare att kommunstyrelsen får i uppdrag att upphandla ett centralt avtalshanteringsystem. Med detta avses ett system för att förvara och administrera avtalen i en gemensam katalog. Systemet ska ha grundläggande funktionalitet för avtalsadministration samt utökad funktionalitet för att följa upp avtalen systematiskt.

Funktionaliteten för avtalsuppföljning föreslås bli frivillig för förvaltningar och bolag. Funktionen innebär stöd för att systematisk följa upp avtalen. Har de krav som har ställts i upphandlingarna uppfyllts och har de avtalade prestationerna levererats.

### ***Central upphandling***

Stadsledningskontoret föreslår att de centrala upphandlingarna av ett elektronisk upphandlingssystem och ett elektroniskt avtalshanteringsystem ska inkludera samtliga stadens nämnder. Enligt stadsledningskontorets bedömning är detta nödvändigt för att nå målen i programmet för upphandling och inköp samt stadens övriga styrdokument.

Gemensamma system innebär att kommunkoncernen kan dra nytta av stordriftsfördelar som exempelvis gemensamma processer och gemensam förvaltning och utveckling. Detta är även en förutsättning för att både på central och på lokal nivå kunna följa upp avtalsefterlevnad inom kommunkoncernen i syfte att säkerställa att den kvalitet som är avtalad uppnås samt för att följa upp avtalsmässiga åtaganden, förpliktelser, lagar och regler.

### ***Kostnader för inköp, drift och teknisk förvaltning***

Kostnaden för de nya gemensamma systemstöden för upphandling, avtalskatalog och avtalsförvaltning uppskattas till mellan 2-5 mnkr per år. Kostnaderna är uppskattade utifrån den

marknadsanalys som har genomförts inom projekt VINST. Stadsledningskontoret föreslår att driftkostnaderna efter implementeringen fördelas via IT-prislistan till nämnder och bolagsstyrelser.

De centrala systemen ska sedan driftas och förvaltas genom SIKT-avtalet (systemdrift, systemförvaltning och service desk). Detta innebär en årlig kostnad mellan 0,5 – 0,7 mnkr. Stadsledningskontoret föreslår att även dessa kostnader fördelas via IT-prislistan efter att systemen har implementerats i enlighet med övriga gemensamma centrala system.

De beräknade kostnaderna för projektet i stort redovisas enligt följande;

| Kostnadsuppskattning               | 2018             | 2019             |
|------------------------------------|------------------|------------------|
| Projektkostnader                   | 10,5 mnkr        | 5 mnkr           |
| System och licenskostnader         | 2 mnkr           | 2 mnkr           |
| Verksamhets- och avtalsförvaltning | 1,5 mnkr         | 3 mnkr           |
| Drift och teknisk förvaltning      | 0,2 mnkr         | 0,7 mnkr         |
|                                    |                  |                  |
| <b>Totalt</b>                      | <b>14,2 mnkr</b> | <b>10,7 mnkr</b> |

#### *Tidplan och införande*

Tidplanen för upphandlingarna och implementeringen styrs av att nuvarande avtal för e-upphandling löper ut den 31 dec 2018. Vid samma tidpunkt löper driftsavtalet för nuvarande avtalsdatabas ut.

Införandet av e-upphandlingssystemet föreslås ske successivt under hösten 2018 där de förvaltningar och bolag som omfattas av nuvarande avtal prioriteras. För avtalshanteringssystemet föreslår stadsledningskontoret att systemet implementeras hos stadens nämnder under år 2018.

## **Förvaltningens synpunkter**

Syftet med centrala system måste alltid vara, att ge nämnder och bolag bästa tänkbara förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Centrala system innebär alltid en betydande risk för suboptimeringar. Vinsten av stordriftsfördelar och centrala lösningar väger inte alltid upp effektiviseringsförluster i de operativa verksamheterna. Det som kan synas vara gemensamma besparingar motsvarar inte att stadens verksamheter inte kan

använda system som är tillräckligt anpassade för att tillgodose respektive nämnder och bolags operativa behov. Det finns enligt förvaltningens mening en utbredd övertro på storskaliga lösningar där de operativa kraven ofta kommer i andra hand. Centraliserade lösningar bör därför alltid bedömas med en hälsosam misstro och skepsis.

Med detta sagt tillstyrker miljöförvaltningen stadsledningskontorets förslag med några påpekanden och synpunkter.

Miljöförvaltningen delar uppfattningen att centrala upphandlingar av upphandlingssystem och avtalshanteringssystem skulle underlätta samordningen över kommunkoncernen väsentligt. Miljöförvaltningen instämmer med att nuvarande upphandlingssystem är utformat för vana upphandlare och kräver utbildning och stor kunskap för korrekt systemhantering.

Miljöförvaltningen har decentraliserat sina inköp och upphandlingar och det vore önskvärt att det nytilltänkta upphandlingssystemet är användarvänligt för att därmed minimera risken för handhavandefel. En enkel behörighetshantering, gärna centralt samordnad, är också en viktig aspekt av användarvänligheten.

Miljöförvaltningen ser också positivt på ett utökat systemstöd för direktupphandlingar genom ett nytt upphandlingssystem inte minst för att förenkla uppfyllandet av upphandlingslagstiftningen om obligatoriska elektroniska upphandlingar. Miljöförvaltningen anser även här att det är viktigt att direktupphandlingsstödet blir användarvänligt och underlättar upphandlingsprocessen, även för sällananvändarna. Det är viktigt att systemstöd inte upplevs som en extra pålaga som försvårar processen.

Ett nytt avtalshanteringssystem välkomnas av förvaltningen eftersom nuvarande system varken är ändamålsmässig eller lämplig för avtalsförvaltning eller uppföljning av avtal.

En sammanhållen digital inköpsprocess lyfts fram som en viktig strategisk satsning för staden. Avtalshanteringssystemet ska i sin tur utgöra en integrerad del i denna digitala inköpsprocess. Stadsledningskontoret föreslår att det blir obligatoriskt för samtliga nämnder och bolag att registrera leverantörsavtal i det gemensamma avtalshanteringssystemet. Eftersom serviceförvaltningen idag aktivt arbetar med att ansluta stadens och miljöförvaltningens egna leverantörsavtal till e-handelssystemet,

vill förvaltningen betona betydelsen av att det nya avtalssystemet blir välintegrerat i inköpskedjan. Om nämnden blir tvungen att ansluta sina avtal till såväl avtalshanteringssystemet som serviceförvaltningens e-handelsystem uppstår dubbelarbete och uppenbar risk för förväxlingar. Det skulle bli på isolerade system och inte på en sammanhållen inköpsprocess.

Slutligen instämmer förvaltningen i vikten av en gemensam terminologi och begreppsanvändning för att minska risken för missförstånd och tolkningsproblem.

Slut

### **Bilaga**

1. Upphandling av ett gemensamt upphandlings- och avtalshanteringssystem